

Mesto Gabčíkovo

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Gabčíkovo na roky 2018 – 2023

Príhovor primátora mesta Gabčíkovo

Vážený spoluobčania!

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Gabčíkovo bol spracovaný v zmysle zákona NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona SNR č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (Živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

Samospráva je zo zákona povinná poskytovať určité sociálne služby, má však aj možnosti na to, aby vytvorila podmienky na zlepšenie sociálnych služieb a odstraňovanie príčin sociálnej nerovnosti v spoločnosti.

Nepriaznivý demografický vývoj vo vzťahu k rastúcemu podielu skôr narodených občanov, ako aj dopady spoločenských zmien na rodiny a zamestnanosť prinášajú nárast požiadaviek na riešenie rôznych sociálnych problémov. Zároveň kladú stále väčšie požiadavky na sociálne služby.

Komunitný plán nám dáva odpoveď na otázku, v akom rozsahu a aké sociálne služby je potrebné vytvoriť či rozšíriť, aké ľudské, materiálne a finančné zdroje máme, resp. budeme musieť zabezpečiť. Riešením týchto požiadaviek prispeje rozvoj sociálnych služieb aj k tvorbe nových pracovných príležitostí.

Verím, že prostredníctvom tohto strategického dokumentu na roky 2018 – 2023 sa vytvorí možnosť pre zriadenie resp. vytvorenie takých foriem a druhov sociálnych služieb, ktoré občania naozaj potrebujú, ktoré im chýbajú.

*PhDr. Iván Fenes LL.M, MBA
primátor mesta Gabčíkovo*

OBSAH

Úvod	00
1. Teoretické vymedzenie komunitného plánovania sociálnych služieb	04
1.1 Komunita a komunitné plánovanie	04
1.2 Účastníci komunitného plánovania	06
1.3 Použitá terminológia	06
1.4 Druhy, formy a rozsah sociálnych služieb	08
2. Analytická časť	09
2.1 Sociálno-demografická analýza	09
2.2 Analýza poskytovaných sociálnych služieb na území mesta Gabčíkovo	13
2.2.1 Obyvatelia, rodiny a mládež	14
2.2.2 Seniori	16
2.2.3 Osoby ohrozené sociálnym vylúčením	19
2.2.4 Občan so zdravotným postihnutím	20
2.3 Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb	22
3. Stratégia rozvoja - určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb	26
3.1 Vízia	26
3.2 Stratégia rozvoja	26
4. Záver	32

1. Teoretické vymedzenie komunitného plánovania sociálnych služieb

1.1 Komunita a komunitné plánovanie

Pre správne pochopenie komunitného plánovania ako termínu, ale aj ako dôležitého procesu rozvoja mesta, je žiaduce vysvetliť význam jednotlivých súvisiacich pojmov.

Slovo **komunita** sa používa v rôznych významoch. Ide o skupinu ľudí, ktorých zoskupuje geografický, politický, sociálny alebo ekonomický spoločný aspekt. V komunitnom plánovaní pojem komunita predstavuje skupinu obyvateľov, ktorá je vymedzená geograficky a sociálne a v ktorej ľudia spolupracujú, aby naplnili svoj život, podieľajú sa na spoločnej kultúre a podobne. Jedná sa teda o skupiny ľudí, ktoré môžu byť organizované, ale aj neorganizované, majú spoločné problémy, hodnoty a záujmy a sú schopní dohodnúť sa na spoločnom riešení.

Zmyslom **komunitného plánovania** je naplánovať také služby, ktoré zlepšia situáciu cieľových skupín. Je to metóda, ktorou sa plánujú sociálne služby tak, aby zodpovedali miestnym špecifickým požiadavkám a potrebám jednotlivých občanov. Jedná sa o otvorený proces zisťovania potrieb a zdrojov a hľadania najlepších riešení v oblasti sociálnych služieb.

Hlavným **nástrojom** komunitného plánovania je komunitný plán sociálnych služieb, ktorý stanovuje krátkodobé ciele a priority a smeruje k dosiahnutiu dlhodobej vízie rozvoja sociálnych služieb v meste.

Komunitný plán sociálnych služieb obsahuje podľa zákona 448/2008 Z. z. o sociálnych službách, podľa § 83 ods. 5:

- analýzu stavu poskytovaných sociálnych služieb v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku vrátane vyhodnotenia materiálno-technického vybavenia sociálnych služieb a vzdelanostnej štruktúry zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby,
- analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnej služby a ďalších obyvateľov v územnom obvode obce na rozvoj sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb a cieľových skupín,
- analýzu sociologických a demografických údajov v územnom obvode obce,
- určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb v územnom obvode obce,
- časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb vrátane určenia personálnych, finančných, prevádzkových a organizačných podmienok na ich realizáciu,
- spôsob vyhodnocovania plnenia komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb. Sociálna služba je komplexná činnosť, ktorá je určená pre fyzické osoby, rodiny alebo komunity, ktoré si sami nedokážu zabezpečiť základné životné potreby alebo potrebujú pomoc z iných vážnych dôvodov. Podstatou sociálnych služieb je zabezpečiť osobám určitý životný štandard, ale aj zmierňovať rozdiely v príjmoch či v sociálnom postavení.

O komunitnom plánovaní sociálnych služieb hovoríme preto, lebo základným definičným znakom je, že sú poskytované členom danej komunity – obyvateľom mesta Gabčíkovo. Druhým základným znakom je, že sú poskytované v komunite – na území mesta Gabčíkovo. Z toho vyplýva, že sociálne služby sú naplánované a poskytované tak, aby

obyvatelia mesta Gabčíkovo zotrvali vo svojom prirodzenom sociálnom prostredí a pritom budú ich požiadavky uspokojené.

Konečným **cieľom** komunitného plánovania je:

- posilňovať sociálnu súdržnosť obyvateľov obce,
- predchádzať sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii ohrozených jednotlivcov a skupín,
- opäť začleniť do komunity tých, ktorí stoja na jej okraji a v niektorých prípadoch vyvolávajú strach a neistotu, či dokonca predstavujú hrozbu pre iných obyvateľov.

Aby bolo komunitné plánovanie pre mesto a jeho obyvateľov naozaj prínosné, a aby zadané strategické ciele boli využiteľné v reálnom živote, mali by byť pri jeho vypracovaní dodržané nasledovné **zásady**:

- potreby a rozvojové priority v oblasti sociálnych služieb musia byť stanovené obyvateľmi žijúcimi v danej lokalite a ktorých sa plánovanie týka,
- všetky plánované a realizované procesy sú vzájomne previazané, zosúladené, podporujú sa a vzájomne sa nevyklučujú,
- zvyšovanie kvality sociálnych služieb musí byť považované za žiaduce a musí byť významnou súčasťou miestnej politiky,
- rozvoj oblasti sociálnych služieb je založený na presvedčení o jedinečnosti, hodnote a dôstojnosti každého užívateľa sociálnych služieb.

Komunitné plánovanie by malo byť založené na nasledujúcich **princípoch**, ktoré fungujú ako základné piliere kvalitného komunitného plánu:

- Partnerstvo – komunitný plán má byť výsledkom spolupráce troch strán účastníkov – zadávateľov, poskytovateľov a užívateľov sociálnych služieb.
- Rovnosť – každý účastník má zásluhu na výslednej podobe plánu, názory všetkých účastníkov majú rovnakú váhu a má im byť poskytnutý rovnaký priestor, aby žiaden účastník nebol diskriminovaný a vylúčený.
- Informovanosť – znamená rovnaký prístup k informáciám pre všetkých, ktorí sa plánovania zúčastňujú. Dôležitou súčasťou je zabezpečiť odovzdávanie informácií verejnosti. Pravidelné sprostredkovávanie informácií je zárukou spätnej väzby - pripomienok a podnetov zo strany všetkých účastníkov. Spolupráca má byť zároveň transparentná, zrozumiteľná, žiadny účastník nesmie byť komunikačne znevýhodnený. Len úzka spolupráca a kvalitná komunikácia môžu viesť k vytvoreniu požadovanej ponuky sociálnych služieb.
- Inovativnosť – dynamické prostredie, nové situácie a obmedzené zdroje si vyžadujú hľadanie stále nových prístupov a riešení, ktoré budú môcť byť účinné a efektívne tam, kde zastarané riešenia už neplnia svoju funkciu. Tento princíp zahŕňa aj hľadanie nových ľudských a finančných zdrojov a spoluprácu s podnikateľskými subjektmi, dobrovoľníkmi a pod.
- Kompromis – komunitný plán by nemal byť príliš ambiciózny, mal by vychádzať z reálnych potrieb s ohľadom na dostupné zdroje. Definovanie zoznamu atraktívnych, avšak nereálnych cieľov povedie k frustrácii z neschopnosti zmeniť stav k lepšiemu. Naopak, správne definované ciele je možné dosiahnuť aj s obmedzenými zdrojmi.
- Kompetencia – pri komunitnom pláne je nevyhnutné klásť dôraz na profesionalitu a zodpovednosť zainteresovaných osôb.

1.2 Účastníci komunitného plánovania

Komunitné plánovanie je dobrý spôsob ako začať spoluprácu a vytvárať trvalejšie partnerstvá. Jednou zo základných podmienok pre úspešný proces komunitného plánovania je zapojenie troch skupín účastníkov:

1. **Zadávatel'**
2. **Poskytovateľov sociálnych služieb**
3. **Prijímateľ sociálnych služieb**

V procese prevažuje dialóg a vyjednávanie, dosiahnutý výsledok je prijatý a podporovaný väčšinou účastníkov.

1. Zadávateľ je ten, ktorý za službu platí, zriaďuje, objednáva, organizuje a zabezpečuje na ňu výberové konanie, predovšetkým štátna správa, samospráva, voľbami poverení zástupcovia, ale aj mimovládne organizácie alebo agentúry. V systéme verejnej správy sú obce a samosprávne kraje.
2. Poskytovateľom sociálnej služby je obec, právnická osoba zriadená obcou alebo založená obcou, právnická osoba zriadená vyšším územným celkom alebo založená vyšším územným celkom (ďalej len „verejný poskytovateľ sociálnej služby“) a iná osoba (ďalej len „neverejný poskytovateľ sociálnej služby“), ktorá spĺňa podmienky pre poskytovanie sociálnej služby určené zákonom o sociálnych službách.
3. Prijímateľ je osoba, ktorej sa poskytovaná sociálna služba z dôvodu jeho nepriaznivého zdravotného stavu alebo nepriaznivej sociálnej situácie, v ktorej sa ocitol. Je to teda každý občan, ktorý k naplneniu svojich potrieb a predstáv potrebuje pomoc sociálnych služieb. Uživateľom sa môže stať v priebehu svojho života každý občan.

Nástrojom komunitného plánovania je komunitný plán, ktorý je výsledkom rokovaní účastníkov procesu komunitného plánovania, reaguje na miestne sociálne problémy a navrhuje kroky k ich riešeniu. Cieľom je úspešná socializácia alebo integrácia skupiny, ktorá potrebuje dosiahnutie prijateľného vzťahu medzi sociálnym prostredím a neadaptovanými osobami. Ide o snahu vytvoriť priaznivé sociálne podmienky pre život v danom prostredí.

1.3 Použitá terminológia

Sociálna práca je odborná činnosť zameraná na aktívne ovplyvňovanie a riešenie primárne sociálnych problémov sociálnej skupiny, spoločenstva a lokality. Cieľom je úspešná socializácia alebo integrácia skupiny, ktorá potrebuje dosiahnutie prijateľného vzťahu medzi sociálnym prostredím a neadaptovanými osobami. Ide o snahu vytvoriť priaznivé sociálne podmienky pre život v danom prostredí.

Sociálna služba je odborná činnosť, obslužná činnosť alebo ďalšia činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané:

- na prevenciu vzniku, na riešenie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity
- na zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti

- na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby
- na riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny
- na prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny.

Nepriaznivá sociálna situácia je ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy. Môže nastať z rôznych príčin, medzi ktoré prioritne zaraďujeme:

- dôvod, že nemá zabezpečené základné životné potreby
- životné návyky, spôsob života, závislosť od návykových látok alebo návykových škodlivých činností
- zdravotné postihnutie, ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav
- dovŕšení dôchodkového veku
- výkon opatrovania osoby s ťažkým zdravotným postihnutím
- absencia rodiča, rodičov
- ohrozenie správaním iných fyzických osôb alebo ak sa stala obeťou správania iných fyzických osôb
- zotrvávanie v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby.

Zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby je zabezpečenie ubytovania, stravy, nevyhnutného ošatenia, obuvi a nevyhnutnej základnej osobnej hygieny.

Krízová sociálna situácia je ohrozenie života alebo zdravia fyzickej osoby a rodiny, ktoré vyžaduje bezodkladné riešenie sociálnou službou.

Sociálna služba je činnosť poskytovaná ľuďom v nepriaznivej sociálnej situácii. Prostredníctvom nich sa podporuje uspokojovanie sociálnych potrieb ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii, podpora pri sociálnom začleňovaní a ochrana pred sociálnym vylúčením. Tieto služby a pomoc sú poskytované verejnou správou (štát, samospráva) a súkromnými poskytovateľmi (občianske združenia, neziskové organizácie, cirkevné organizácie atď.). Zákon o sociálnych službách vymedzuje sociálne služby ako špecializované činnosti na riešenie, prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie. Sociálne služby sú realizačným prostriedkom na zabezpečenie cieľa sociálnej pomoci: zmierniť alebo prekonať s aktívnou účasťou občana hmotnú alebo sociálnu núdzu, zabezpečiť základné životné podmienky občana v jeho prirodzenom prostredí, zabraňovať vzniku, prehĺbovaniu alebo opakovaniu porúch psychického, fyzického a sociálneho vývinu občana a zabezpečiť integráciu občana do spoločnosti.

Hmotná núdza je stav, keď príjem členov domácnosti nedosahuje životné minimum ustanovené zákonom a členovia domácnosti si nevedia alebo nemôžu najmä prácou zabezpečiť alebo zvýšiť príjem. V tomto prípade ide o situáciu chudoby, do ktorej sa najčastejšie dostáva občan, ktorý je dlhodobo nezamestnaný, nemá pracovný alebo iný príjem, napr. starobný alebo invalidný dôchodok.

Sociálna núdza je stav, keď si občan nemôže zabezpečiť starostlivosť o svoju osobu, domácnosť, alebo kontakt so sociálnym prostredím, najmä vzhľadom na vek, sociálnu neprispôbilosť alebo stratu zamestnania.

1.4 Druhy, formy a rozsah sociálnych služieb

Poznáme viacero druhov sociálnych služieb, ktoré môžu byť poskytované rôznou formou a v rôznom rozsahu. Druh sociálnej služby, forma sociálnej služby a rozsah poskytovania sociálnej služby sa v konkrétnom prípade určia podľa nepriaznivej sociálnej situácie a v niektorých prípadoch aj podľa stupňa odkázanosti osoby na pomoc inej osoby.

Sociálne služby podľa **druhu** sú:

- **Sociálne služby krízovej intervencie** – terénna sociálna služba krízovej intervencie, poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach, ktorými sú: nocľaháreň, domov na polceste, zariadenie núdzového bývania.
- **Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi** – pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa, pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa v zariadení dočasnej starostlivosti o deti, služba na podporu zosúlad'ovania rodinného života a pracovného života, služba na podporu zosúlad'ovania rodinného života a pracovného života v zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa.
- **Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku** – požičiavanie pomôcok, sprostredkovanie osobnej asistencie, tlmočnicka služba, prepravná služba, sprievodcovská služba, domáca opatrovateľská služba, poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby, a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek (zariadenie pre seniorov, rehabilitačné stredisko, denný stacionár, domov sociálnych služieb, zariadenie opatrovateľskej služby)
- **Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií** – monitorovanie a signalizácia potreby pomoci.
- **Podporné služby** – poskytovanie sociálnej služby v jedálni, podpora samostatného bývania, poskytovanie sociálnej služby v dennom centre.

Formy sociálnych služieb:

- **Ambulantná forma** sociálnej služby sa poskytuje fyzickej osobe, ktorá dochádza, je sprevádzaná alebo je dopravovaná do miesta poskytovania sociálnej služby. Miestom poskytovania ambulantnej sociálnej služby môže byť aj zariadenie. Pri ambulantnej sociálnej službe sa neposkytuje pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva.
- **Terénna forma** sociálnej služby sa poskytuje fyzickej osobe v jej prirodzenom sociálnom prostredí alebo v jej domácom prostredí. Terénnu formu sociálnej služby možno poskytovať aj prostredníctvom terénnych programov, ktorých cieľom je predchádzať sociálnemu vylúčeniu fyzickej osoby, rodiny a komunity, ktoré sú v nepriaznivej sociálnej situácii.
- **Pobytová forma** sociálnej služby v zariadení sa poskytuje, ak súčasťou sociálnej služby je ubytovanie. Pobytová sociálna služba sa poskytuje ako celoročná sociálna služba alebo týždenná sociálna služba.

Rozsah poskytovania sociálnej služby:

- Sociálna služba sa poskytuje na neurčitý čas alebo na určitý čas.

2. Analytická časť

2.1 Sociálno-demografická analýza

Mesto Gabčíkovo sa nachádza v okrese Dunajská Streda v Trnavskom kraji. Trnavský samosprávny kraj sa rozprestiera v juhozápadnej časti Slovenskej republiky, z väčšej časti sa nachádza na území Podunajskej nížiny. Rozloha katastrálneho územia je 5.239,6 ha. Priemerná hustota obyvateľstva je 102,76 obyvateľov/ km².

Najväčšou výhodou mesta je jeho poloha v blízkosti hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy, okresného mesta Dunajská Streda a miest Veľký Meder a Šamorín, ako aj hraničná poloha s Maďarskom, poloha pri medzinárodnej vodnej ceste a medzinárodnej cyklistickej trase.

Gabčíkovo je jednou z najstarších uhorských usadlostí a spomína sa v listinách pod názvom Beys už v roku 1102. Po rozpade Uhorska a vzniku prvej ČSR sa používal názov obce Beš, ktorý bol po roku 1948 zmenený na počesť Jozefa Gabčíka, ktorý v operácii Anthropoid vykonal atentát na zastupujúceho ríšskeho protektora Protektorátu Čechy a Morava, Reinharda Heidricha.

V povojnovom období bol Gabčíkovo odňatý mestský štatút a tým sa stalo strediskovou obcou miestneho významu. K 1. januáru 2016 bol obci opäť udelený štatút mesta.

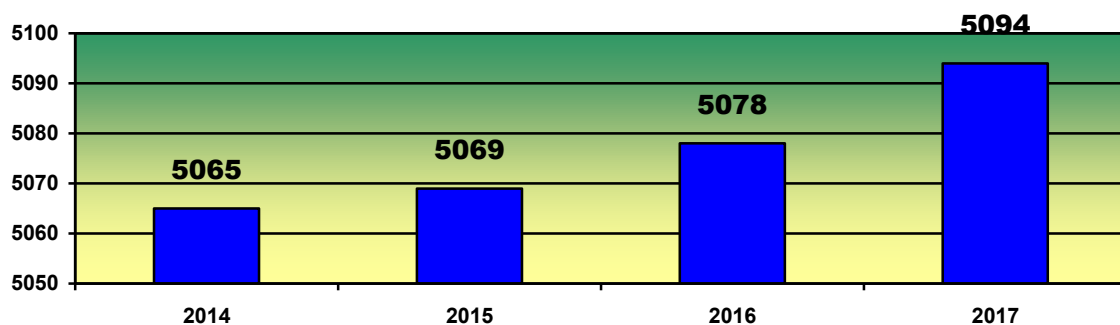
K mestu patria samoty Čierny les, Veľké Vranie, Malé Vranie, Mliečne, Veľký les, Nad Mlynmí, Dedinský ostrov, Kotliba a Ille.

Vývoj počtu obyvateľov:

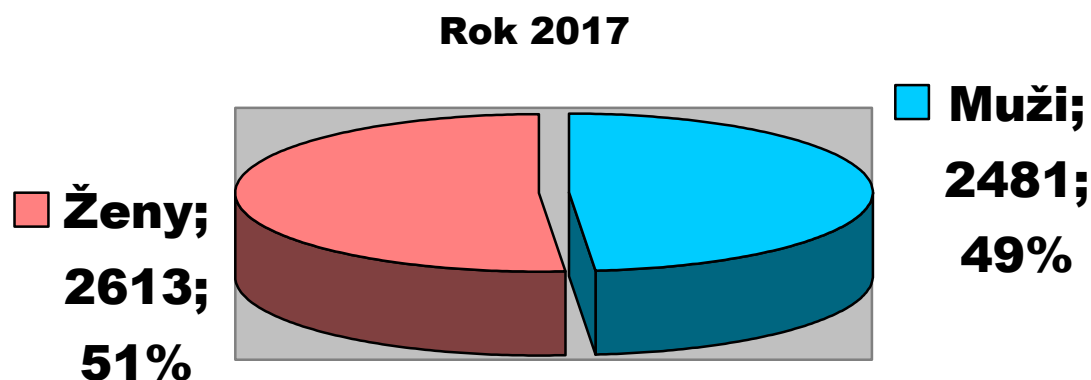
Medzi základné ukazovatele definujúce demografické smerovanie každého sídla patrí predovšetkým vývoj počtu obyvateľov. Štatistické údaje ukazujú, že sa počet obyvateľov Gabčíkova zvyšuje. Graf. č. 1.

V národnostnej štruktúre mesta má dominantné zastúpenie obyvateľstvo maďarskej národnosti (87,9 %). Druhá najpočetnejšia národnosť je slovenská (10,9 %). V náboženskej štruktúre obyvateľstva mesta dominujú obyvatelia, ktorí sa prihlasujú k rímskokatolíckej cirkvi.

Rok	2014	2015	2016	2017
Počet obyvateľov	5065	5069	5078	5094

Pomer jednotlivých **pohlaví** v populácii Gabčíkova za rok 2017 znázorňuje graf. č. 2. Prevalha žien, ako je to aj v prípade mesta Gabčíkovo, môže byť determinovaná viacerými faktormi. Z prirodzených faktorov je to najmä celkové starnutie obyvateľstva, teda znižovanie počtu narodených detí (rodí sa viac chlapcov ako dievčat, preto čím menej detí, tým menej mužov v populácii) a zároveň zväčšovaním zastúpenia starších obyvateľov v poproduktívnom veku (ženy sa v priemere dožívajú vyššieho veku, preto čím staršia populácia, tým je v nej vyššie zastúpenie ženského pohlavia).

Súčasný vývoj pôrodnosti v záujmovom regióne je charakterizovaný poklesom počtu živonarodených detí, trvalo nízkymi hodnotami úhrnnej plodnosti ako aj celkovým nástupom nového reprodukčného modelu správania sa mladej generácie.

Populácia riešeného územia má podpriemernú úroveň pôrodnosti – riešené územie patrí kregiónom s nízkou pôrodnosťou na Slovensku.

Úmrtnosť spôsobuje úbytok populácie a zmenu štruktúry populácie. Miera úmrtnosti v riešenom území je mierne nad celoštátnym priemerom, čo je výsledkom pôsobenia viacerých faktorov, ako výživové návyky, životný štýl, úroveň zdravotníckej starostlivosti a silne starnúca populácia.

Obyvateľstvo podľa vekovej skupine:

Rok	2014	2015	2016	2017
Predproduktívny 0-14	566	602	614	615
Produktívne ženy 15-60	1.721	1.706	1.691	1.404
Produktívne muži 15-60	1.454	1.450	1.423	1.663
60 a viac rokov ženy	494	490	511	873
60 a viac rokov muži	830	821	839	539
Spolu	5.065	5.069	5.078	5.094

Zo štruktúry obyvateľstva podľa základných vekových skupín vidieť vysoký podiel poproduktívnej zložky populácie. Obyvateľstvo mesta je starnúce, proces starnutia populácie je nezvratný a bude mať zrýchľujúcu sa tendenciu. Do r. 2025 sa vzhľadom na celkové demografické trendy na Slovensku predpokladá aj v meste Gabčíkovo starnutie obyvateľstva.

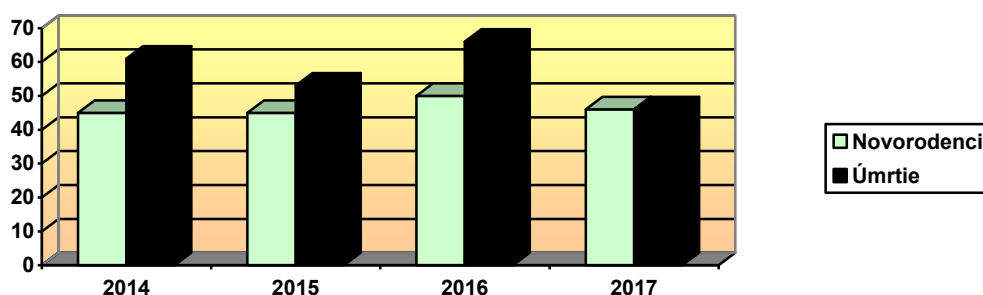
V meste Gabčíkovo v porovnaní s celoslovenským priemerom je nižšie zastúpenie predproduktívneho obyvateľstva, vyššie zastúpenie produktívneho obyvateľstva a výrazne vyššie zastúpenie poproduktívneho obyvateľstva.

Zväčšenie počtosti niektorej zo skupín môže indikovať potrebu zlepšenia, prípadne zavedenia niektorej sociálnej služby. Rast predproduktívnej kategórie predstavuje rastúcu potrebu detských ihrísk, predškolských a školských zariadení, centier pre matky s deťmi atď. Zvyšovanie počtu občanov v produktívnom veku môže znamenať zvýšený dopyt po bývaní, kvalitnejšej infraštruktúre a službách mesta. Nárast poproduktívnej kategórie zasa môže určovať nutnosť budovania domovov pre seniorov či zakladania klubov dôchodcov.

Prirodzený prírastok:

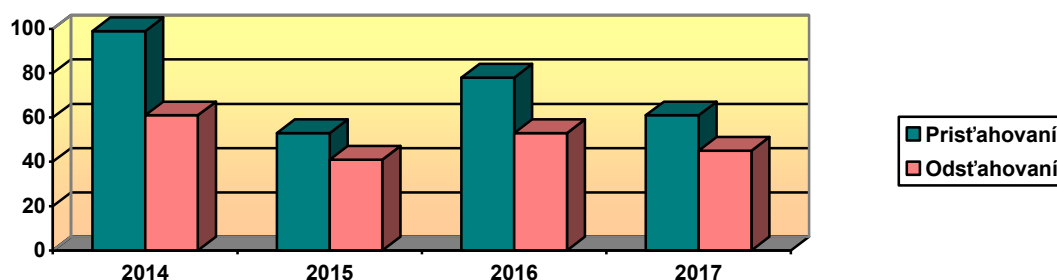
Rok	2014	2015	2016	2017
Novorodenci	45	45	50	46
Zomretí	61	53	66	46
Prišťahovaní	99	53	78	61
Odstáňovaní	61	41	53	45
Celkový prírastok	22	4	9	16

Vnútorňý potenciál rastu obyvateľstva prirodzenými prírastkami je veľmi nízky, aj keď v poslednom období sa počet narodených detí zvyšuje a predlžuje sa priemerný vek dožitia.

Migrácia obyvateľstva je taký pohyb obyvateľstva, ktorý sa viaže na zmenu trvalého bydliska. Pri tomto pohybe vznikajú významné zmeny v priestorovom rozmiestnení pracovnej sily. Tá je však do značnej miery ovplyvňovaná predovšetkým možnosťou získania bývania a zamestnania.

Migrácia za posledných 10 rokov bola významným faktorom zmeny počtu obyvateľov mesta. V období 2014 – 2017 sa do mesta prišťahovalo 291 osôb, pričom v tom istom období sa z mesta odstáňovalo len 200 osôb.

Sociálna analýza je súhrn faktorov v oblasti sociálnej, technologickej, ekonomickej a politickej. Ide o problémy a zámery na celoštátnej či nadnárodnej úrovni, ktoré majú vplyv na miestny rozvoj sociálnych služieb. Jednotlivé faktory sa vzájomne ovplyvňujú a nemožno ich posudzovať oddelene.

<i>Ekonomické faktory</i>	ktoré svojimi zmenami za posledných dvadsať rokov ovplyvnili vývoj celej spoločnosti. Miera ekonomickej aktivity obyvateľstva vyjadruje podiel ekonomicky aktívnych osôb na počte obyvateľstva. V strednodobom horizonte sa predpokladá intenzívnejší nárast osôb v produktívnom veku, tým dôjde k miernemu rastu celkového počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov.
<i>Nezamestnanosť</i>	najvýznamnejším ukazovateľom situácie na trhu práce je miera nezamestnanosti, ktorá je jedným zo základných kritérií pre klasifikovanie problémových miest a obcí. Mesto Gabčíkovo dlhé roky patrí medzi regióny Slovenska s priemernou úrovňou nezamestnanosti, miera nezamestnanosti v riešenom území je okolo celoštátneho priemeru.
<i>Školstvo</i>	v školskom roku 2017/2018 sa v meste Gabčíkovo nachádzalo 3 materských škôl – 2 s vyučovacím jazykom maďarským a 1 s vyučovacím jazykom slovenským. Zo spoločného počtu škôlkarov za jednotlivé školské roky môžeme vidieť mierny nárast. Tento nárast svedčí o tom, že medzi prisťahovalcami je veľa mladomanželských párov. V meste sa nachádzajú dve základné školy 1-1 s vyučovacím jazykom slovenským a maďarským. Základná umelecká škola ponúka svojim študentom vzdelávanie v hudobnom, výtvarníckom, tanečnom a literárno-dramatickom odbore.

Najpočetnejšou skupinou ľudí ohrozených rizikom sociálneho vylúčenia sú nezamestnaní. V najbližších rokoch bude potrebné sústrediť pozornosť aj na pracovnú silu vo vekových skupinách nad 50 rokov, ktorí sú ohrození rizikom sociálneho vylúčenia, lebo väčšinou majú nízku adaptabilitu na meniace sa požiadavky pracovného trhu a majú zväčša nevyhovujúcu kvalifikáciu, čoho dôsledok je ich nízka atraktivita pre zamestnávateľa.

Ďalšou skupinou ľudí ohrozených rizikom sociálneho vylúčenia sú starší obyvatelia, ktorí sú poberateľmi starobných dôchodkov a zdravotne, zmyslovo a duševne postihnutí občania. Takíto občania sú v prevažnej miere poberateľmi invalidných dôchodkov.

Ďalšou významnou skupinou ľudí, ktorých možno zaradiť medzi ohrozených rizikom sociálneho vylúčenia, sú deti odkázané na pomoc cudzích a prípadne iné sociálne ohrozené skupiny obyvateľov.

Pomerne rozmanitou skupinou a často prehliadanou sú aj občania so zdravotným postihnutím. Ako cieľová skupina sú ŤZP veľmi členitá a potreby či obmedzenia jednotlivcov patriacich do tejto kategórie sa značne líšia.

V budúcom období možno predpokladať zvýšený záujem občanov o sociálne služby, keďže dochádza k starnutiu populácie, čo predstavuje celoeurópsky trend.

2.2 Analýza poskytovaných sociálnych služieb na území mesta Gabčíkovo

Dôležité cieľové skupiny obyvateľstva pre poskytovanie sociálnych služieb boli vymedzené v predchádzajúcej podkapitole. V rámci nasledujúcej časti preto popisujeme aktuálny stav sociálnej starostlivosti v meste Gabčíkovo vo vzťahu k týmto skupinám. Prítomnosť či absencia určitých sociálnych služieb môže naznačovať konkrétne potreby opatrení, ktoré by bolo v blízkej budúcnosti vhodné zrealizovať. Táto časť komunitného plánu takisto napomôže pri zhodnocovaní silných a slabých stránok mesta v sociálnej oblasti.

Zákon o sociálnych službách č. 448/2008 Z. z. je orientovaný na jednotlivca, rodinu a komunitu fyzických osôb, ktorí sa ocitli v nepriaznivej sociálnej situácii. Presne stanovuje rozsah a formy poskytovania sociálnych služieb a pravidiel pre poskytovanie, resp. zabezpečenie poskytovania sociálnych služieb.

Obec a vyšší územný celok v rozsahu svojej pôsobnosti zabezpečuje dostupnosť sociálnej služby pre fyzickú osobu, ktorá je odkázaná na sociálnu službu a právo výberu sociálnej služby.

Pôsobnosť obce pri poskytovaní sociálnych služieb je definovaná v § 80 zákona o sociálnych službách, ktorá stanovuje, že obec:

- a) vypracúva, schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode
- b) utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja
- c) je správnym orgánom v konaniach o
 1. odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, o odkázanosti na opatrovateľskú službu
 2. zániku odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode
 3. odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode po zmene stupňa odkázanosti
 4. povinnosti zaopatrených plnoletých detí alebo rodičov platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť podľa § 73 ods. 13
- d) vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu podľa § 51
- e) poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie
 1. sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre, nocľahárni, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári
 2. nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu
 3. opatrovateľskej služby
 4. prepravnej služby
 5. odľahčovacej služby
 6. pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa podľa § 31
 7. terénnej sociálnej služby krízovej intervencie
- f) poskytuje základné sociálne poradenstvo,
- g) môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov soc. služby podľa § 12
- h) uzatvára zmluvu
 1. o poskytovaní sociálnej služby,
 2. o poskytovaní finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby
- i) zriaďuje, zakladá a kontroluje nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby a denný stacionár
- j) môže zriaďovať, zakladat' a kontrolovať aj iné zariadenia

- k) môže poskytnúť finančný príspevok podľa § 78a ods. 8 písm. a) a § 78aa ods. 5 na základe písomnej zmluvy a kontroluje hospodárenie s ním
- l) poskytuje podľa § 75 ods. 1 a 2 finančný príspevok pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby
- m) môže poskytovať podľa § 75 finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby
- o) kontroluje hospodárenie s finančným príspevkom pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a s finančným príspevkom na prevádzku poskytovanej sociálnej služby
- p) ukladá opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov pri výkone pôsobnosti ustanovenej v písmene o) a kontroluje ich plnenie
- q) vedie evidenciu
 1. posudkov o odkázanosti na sociálnu službu podľa stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby
 2. rozhodnutí podľa písmena c)
 3. prijímateľov sociálnych služieb vo svojom územnom obvode
- r) vyhľadáva fyzické osoby, ktorým treba poskytnúť sociálnu službu
- s) poskytuje štatistické údaje z oblasti poskytovania sociálnych služieb štátnym orgánom sociálnych služieb na účely spracovania štatistických zisťovaní a administratívnych zdrojov
- t) uhrádza poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti zdravotné výkony na účely posúdenia odkázanosti na sociálnu službu
- u) môže poveriť právnickú osobu, ktorú zriadila alebo založila, vykonávaním sociálnej posudkovej činnosti na účely vyhotovenia posudku podľa písmena d),
- v) vydáva písomné vyjadrenie podľa § 83 ods. 8.

2.2.1 Obyvatelia, rodiny a mládež

Okrem zákona o sociálnych službách je mesto povinné zabezpečovať sociálnu starostlivosť o svojich občanov aj podľa iných právnych predpisov.

Jednorázová dávka v hmotnej núdzi

Poskytnutie **jednorázovej dávky v hmotnej núdzi** sa riadi všeobecným záväzným nariadením. Účelom na úseku sociálnych vecí je upraviť podmienky na poskytovanie pomoci v hmotnej núdzi fyzickým osobám s trvalým pobytom na území mesta Gabčíkovo, ktoré sa ocitli v mimoriadne ťažkej situácii a potrebujú pomoc z dôvodu:

- hmotnej núdze podľa zákona NR SR č. 417/2013 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- živeľnej pohromy, havárie alebo inej podobnej udalosti v zmysle zákona č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení v platnom znení
- z iných príčin

V zmysle Zákona NR SR č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení neskorších predpisov pomoc v hmotnej núdzi sa poskytuje za účelom zabezpečenia ochrany tých, ktorí si vlastným pričinením nemôžu alebo nevedia zabezpečiť alebo zvýšiť príjem vlastnou prácou za taxatívne vymedzených zákonom stanovených podmienok.

Treba zvážiť aj možnosť vytvorenia osobitného príjemcu dávky v hmotnej núdzi, aby sa dávky sociálneho systému využívali na ten účel, na ktorý sú poskytované.

Materské centrum

Materské centrum „Gólyahír polgári társulás“ sídlí na Športovej ulici č. 57 je združenie, ktoré poskytuje priestor mamičkám s deťmi na organizovanie rôznych aktivít (program pre budúce mamičky, deti aj celé rodiny), poradenstvo, ale aj voľné stretávanie sa v herni. Zameraný je na rôzne kreatívne činnosti a pohybové aktivity pre deti.

Materské školy

Deti vo veku 3 a viac rokov majú možnosť navštevovať materské školy. **Materské školy** v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Gabčíkovo poskytujú celodennú starostlivosť deťom spravidla od 3 do 6 rokov. Na území mesta pôsobia tieto materské školy:

Materská škola s VJM – Óvoda, Komenského 1113	41 žiakov
Materská škola s VJM – Óvoda, Cintorínska 4	44 žiakov
Materská škola, Komenského 1113	58 žiakov

Základné školy

Mesto Gabčíkovo je zriaďovateľom 2 plnoorganizovaných **základných škôl**. Pri všetkých základných školách sú zriadené školské jedálne, v ktorých majú žiaci zabezpečené stravovanie. Pri všetkých základných školách sú zároveň zriadené školské kluby detí. Na území mesta pôsobia tieto základné školy:

Základná škola s VJM László Amadea – Amade László Alapiskola, Komenského 1081	311 žiakov
Základná škola, Komenského 1082	198 žiakov

Z ostatných miestnych školských zariadení veľký význam má Základná umelecká škola, Námestie svätej Trojice 4, ktorej zriaďovateľom je mesto Gabčíkovo. Na škole pracujú tri odbory: hudobný, tanečný a výtvarný.

Rodina, deti a mládež v ohrození

Do kategórie spadajú deti žijúce v nevyhovujúcom rodinnom prostredí (zanedbávané deti a mládež zo strany rodičov, nedostatočná úroveň záujmu a starostlivosti o výchovu, zabezpečovanie základných životných potrieb a pod.), deti zo sociálne slabších rodín, deti a mládež s poruchami správania a s tendenciami k asociálnemu správaniu, deti s problémom záškoláctva, mladí dospelí po ukončení ústavnej starostlivosti, neúplné rodiny.

Mesto nezabezpečuje žiadne sociálne služby, zo strany tejto cieľovej skupiny ani takáto požiadavka nebola vznesená.

Rodiny s deťmi požadujú väčšinou iba bývanie, ktoré mesto Gabčíkovo zabezpečuje formou nájomných bytov z vlastných zdrojov a zo štátnych fondov.

V roku 2010 bol odovzdaný do užívania nájomný bytový dom nižšieho štandardu 10 b. j., v ktorom je vykurovanie zabezpečené na tuhé palivo. Jedná sa o jednoizbové a dvojizbové byty, ku každému patrí odkladací priestor – komora (Dunajská ulica).

Deti zo sociálne slabších rodín častokrát majú so stravovacím návykom problémy, z uvedeného dôvodu mesto spolupracuje s ÚPSVaR Dunajská Streda pri poskytovaní dotácie na obedy pre deti rodičom v hmotnej núdzi. Dotáciu na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa ohrozeného sociálnym vylúčením možno poskytnúť na zabezpečenie obeda a iného jedla v materskej škole a v základnej škole.

➤ Dotáciu na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa ohrozeného sociálnym vylúčením možno poskytnúť žiadateľovi:

- na každé dieťa, ktoré navštevuje materskú školu alebo základnú školu a v materskej škole alebo v základnej škole je najmenej 50% detí z rodín, ktorým sa poskytuje dávka v hmotnej núdzi a príspevky k dávke
- na dieťa, ktoré navštevuje materskú školu alebo základnú školu a žije v rodine, ktorej sa poskytuje dávka a príspevky alebo ktorej priemerný čistý mesačný príjem za posledných šesť mesiacov je najviac vo výške životného minima
- Dotácia na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa ohrozeného sociálnym vylúčením sa poskytuje na každý deň, v ktorom sa dieťa zúčastnilo výchovného a vzdelávacieho procesu v materskej škole a na vyučovaní v základnej škole a odobralo stravu, obed alebo iné jedlo. Žiadateľom môže byť:
 - zriaďovateľ školy s výnimkou krajského školského úradu
 - obec podľa sídla školy, ktorej zriaďovateľom je krajský školský úrad alebo
 - občianske združenie, ktorého členmi sú rodičia alebo iní zástupcovia detí a priatelia školy, ak zriaďovateľom školy je krajský školský úrad
 - v odôvodnených prípadoch materská škola alebo základná škola na základe písomnej dohody so zriaďovateľom.

2.2.2 Seniori

Starnutie populácie a zvyšujúci sa počet seniorov bude vytvárať zvýšený dopyt po službách pre túto cieľovú skupinu. Služby určené seniorom sú poskytované občanom, ktorí dosiahli dôchodkový vek a ocitli sa v situácii vyžadujúcej podporu komunity, v prípade ak nemôžu získať pomoc od rodiny.

Charakteristickým znakom cieľovej skupiny je:

- predlžovanie individuálneho aj priemerného veku
- zhoršujúci sa zdravotný stav a rast miery chorobnosti seniorov a tým zvyšujúca sa závislosť na sociálnej pomoci
- vdovstvo – skôr, či neskôr strata životného partnera a s tým súvisiace sociálne a ekonomické zmeny
- stále existujúci využiteľný potenciál jedincov k aktivitám vo svoj prospech aj v prospech komunity
- menšie ekonomické a finančné možnosti
- úbytok sociálnych kontaktov

Cieľom poskytovania sociálnej služby je prevencia vzniku, riešenie alebo zmiernenie nepriaznivej životnej situácie seniorov, podporenie schopnosti viesť samostatný život a prevencia sociálneho vylúčenia

Stravovanie dôchodcov

Mesto Gabčíkovo zabezpečuje **stravovanie** dôchodcov, ktorí majú trvalý pobyt na území mesta, sú poberateľmi starobného dôchodku a sú nepracujúci.

Stravovanie je zabezpečené na základe písomnej žiadosti občana v reštaurácii „Marica“. Mesto poskytuje dávku vo forme príspevku k stravovaniu dôchodcom:

- stravná jednotka za 1 obed - 2,00 €
- príspevok mesta na stravovanie na jedno teplé jedlo - 0,40 €/obed
- úhrada zo strany stravníka - 1,60 €/obed.

Súčasnosti sa stravuje 15 nepracujúcich dôchodcov. Dopyt seniorov po tejto službe je dlhodobo stabilný.

Opatrovateľská služba

Pre cieľové skupiny, seniori a zdravotne postihnutí je poskytovaná terénna sociálna služba – opatrovateľská služba a pobytová sociálna služba – v zariadení pre seniorov.

Novelizácia zákona o sociálnych službách sprísnila podmienky na prijatie odkázanej osoby do zariadenia pre seniorov. Odkázanosť určuje tabuľka. Schopnosť fyzickej osoby postarať sa o seba bodujú odborníci (lekár, sociálny pracovník). Do zariadenia seniorov môže byť prijatá osoba, ktorá je zaradená od štvrtého po šiesty stupeň odkázanosti. Hodnotí sa na základe lekárskeho a sociálneho posudku, podľa toho, ako zvláda základné činnosti, ako je stravovanie, vyprázdňovanie, osobná hygiena, obliekanie, pohyb, orientácia, dodržiavanie liečebného režimu a potreba dohľadu.

Mesto Gabčíkovo poskytuje sociálne služby zadefinované zákonmi v rámci svojich kompetencií a finančných možností.

V súčasnosti sú to:

- opatrovateľská služba
- pobytová sociálna služba v zariadení pre seniorov.

V meste je poskytovaná opatrovateľská služba v zmysle § 41 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov v súlade s VZN mesta Gabčíkovo a je poskytovaná fyzickej osobe, ktorá:

- je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej II podľa prílohy č. 3 zákona o sociálnych službách
- je odkázaná na pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a základných sociálnych aktivitách podľa prílohy č. 4 zákona o sociálnych službách.

Aktivita zahŕňa opatrovateľskú starostlivosť poskytovanú v domácnosti prijímateľa, poskytovanie pomoci pri sebaobslužných úkonoch ako starostlivosť o hygienu, stravovanie a dodržiavanie pitného režimu, príprava alebo donáška obeda, pomoc pri podaní jedla, pomoc pri obliekaní a vyzliekaní, nevyhnutné práce v domácnosti, zabezpečenie kontaktu so spoločenským a kultúrnym prostredím.

V súčasnosti poskytuje Mesto Gabčíkovo opatrovateľskú službu 1 občanovi. U klienta bola posúdená jej odkázanosť na poskytovanie opatrovateľskej služby v zmysle zákona o sociálnych službách a má uzatvorenú zmluvu o poskytovaní opatrovateľskej služby. Na financovaní opatrovateľskej služby sa v súčasnosti podieľa aj klient.

Zabezpečením opatrovateľskej služby sa podarilo umožniť pokojný život klientov v ich domácom prostredí, prispievať k prežitiu aktívneho a dôstojného života, pomáhať klientom pri udržiavaní kontaktov s blízkymi a známymi, poskytovať kvalitné a bezpečné sociálne služby vychádzajúce z individuálnych potrieb klienta.

Zariadenie pre seniorov

Mesto Gabčíkovo v rozsahu svojej pôsobnosti fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, zabezpečí poskytovanie sociálnej služby prostredníctvom organizácie - Zariadenia pre seniorov – bývalý domov dôchodcov v Gabčíkove – ktorej je zriaďovateľom.

V zariadení sa poskytuje sociálna služba v zmysle § 35 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách:

1. fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej IV podľa prílohy č. 3, alebo
2. fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a poskytovanie sociálnej služby v tomto zariadení potrebuje z iných vážnych dôvodov.

Kapacita zariadenia je 110 ľudí. V Zariadení pre seniorov v Gabčíkove sa poskytuje pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, rehabilitačná činnosť, ošetrovateľská starostlivosť, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva, osobné vybavenie. Podporuje poskytovanie služieb obyvateľom tak, aby sa čo najviac priblížilo k prirodzenému domácomu prostrediu.

Kladíme dôraz na zachovanie ľudskej dôstojnosti a slobody. Ohľaduplnosť a láskavý prístup zamestnancov sú hlavnou zásadou práce v zariadení pre seniorov. Všetci zamestnanci pomáhajú podľa svojich možností obyvateľom (predovšetkým novo nastúpeným) pri orientácii v medziľudských vzťahoch, prípadne pri riešení vzniknutých problémov.

V zariadení pre seniorov sa postupne zvyšovala bezbariérovosť v objekte (výťah), a to systematickou prestavbou sociálnych miestností. Postupne sa vymieňajú aj váľandy za elektricky ovládateľné postele nemocničného typu, čo prispeje k zlepšeniu podmienok opatrovania ležiacich klientov.

Rok	Priemerný počet klientov v ZPS
2014	88
2015	86
2016	88
2017	87

Pro Bono

Na území mesta Gabčíkovo sociálne služby poskytuje aj Občianske združenie Pro Bono so sídlom Cintorínska 605/8, 930 05 Gabčíkovo. Zabezpečuje domácu opatrovateľskú starostlivosť v okrese Dunajská Streda. V rámci poskytovania sociálnej služby zabezpečujú starostlivosť o hygienu, stravovanie a dodržiavanie pitného režimu, vyprázdňovanie močového mechúra a hrubého čreva, pomoc pri obliekaní a vyzliekaní, pomoc pri mobilite a sprievod pri chôdzi, pomoc v úkonoch starostlivosti o domácnosť, pomoc pri základných sociálnych aktivitách a dohľad pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a pri vykonávaní základných sociálnych aktivít.

Okrem toho zabezpečujú prevoz chorých na lekárske vyšetrenia prípadne na objednané operačné termíny, prevoz chorých po lekárske vyšetreniach ako i po operáciách, výber liekov, liečebných a ortopedických pomôcok.

Mesto Gabčíkovo je v zmysle zákona o sociálnych službách pre občanov s trvalým pobytom v meste správnym orgánom v konaniach o odkázanosti na sociálnu službu (posúdenie, zánik, zmena stupňa odkázanosti) a vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu aj pre klientov sociálnej služby, ktorú poskytuje Občianske združenie Pro Bono.

Medzi dôležité priority bude taktiež patriť podpora voľnočasových aktivít seniorov na udržanie ich fyzickej a psychickej aktivity, ich zapojenie sa do života v meste, predchádzanie sociálnemu vylúčeniu, sociálnej odkázanosti a dosiahnutie dostupnosti a požadovanej kvality sociálnych služieb v podmienkach mesta.

Mesto podporuje aj kluby dôchodcov a invalidov. Každoročne k Vianociam prispieva poberajúcim starobného, predčasného, čiastočne invalidného, invalidného, sirotského dôchodku aj mnohohodným rodinám poukážkou na bezplatný odvoz komunálneho odpadu. Organizuje pre dôchodcov jubilatov vianočné posedenie s hudbou a večerou a obdaruje ich darčekom.

Klub dôchodcov

Klub dôchodcov je účelovým zariadením mesta Gabčíkovo bez právnej subjektivity. Jeho poslaním je uspokojovanie kultúrnych a spoločenských záujmov seniorov. Svoju činnosť vykonáva na základe pracovného plánu. Nezabezpečuje každodennú prevádzkovú činnosť. Pre činnosť klubu slúžia priestory a zariadenia pridelené Mestom Gabčíkovo (Základná umelecká škola, Námestie svätej Trojice 4).

Podmienky pre činnosť klubu vytvára Mesto Gabčíkovo zabezpečením priestorov pre činnosť klubu a jeho financovaním (nájomné, elektrická energia, vodné a stočné), zabezpečením materiálne – technického vybavenia klubu (napr. autobus), finančných príspevkov z rozpočtu mesta Gabčíkovo na príslušný rok na rôzne akcie, zájazdy, kultúrne podujatia a pod.

2.2.3 Osoby ohrozené sociálnym vylúčením

Hoci mesto Gabčíkovo neviduje veľký počet osôb, ktoré sú ohrozené sociálnym vylúčením (ľudia bez domova, osoby vracajúce sa z výkonu trestu a pod.) sociálno-demografické štatistiky naznačujú, že týchto osôb je viac. Ide predovšetkým o nezamestnaných a o osoby s nízkym stupňom dosiahnutého vzdelania. Aj keď ide len o nepriamo ohrozených, netreba ich situáciu podceňovať a vývoj ich početnosti neustále monitorovať.

V rámci **terénnej sociálnej práce** sú realizované viaceré opatrenia na uľahčenie začlenenia sa do spoločnosti – umiestnenie klientov do zariadení soc. služieb, pomoc pri evidencii na ÚPSVaR, poradenstvo pri riešení bytovej otázky, humanitárna pomoc a pod. V spolupráci s ÚPSVaR Dunajská Streda mesto využíva úradom poskytnutú účasť v národných projektoch a organizuje verejnoprospešné práce, absolventskú prax alebo menšie mestské služby. V rámci tejto činnosti podporuje udržiavanie pracovných návykov u osôb, ktoré majú problém uplatniť sa na trhu práce.

Cieľovú skupinu tvoria osoby s rôznymi sociálnymi problémami (prípadne ich kombináciami), ktoré sú spôsobené nedostatočnou mierou a možnosťou uspokojovania základných životných potrieb ako následok ich sociálnej situácie, v ktorej sa ocitli a ktorá spôsobuje ich sociálne vylúčenie. Do cieľovej skupiny patria ďalej občania bez prístrešia a v kríze, osoby závislé alebo ohrozené závislosťou a osoby žijúce v komunitách vylúčených na okraji spoločnosti. K tejto skupine možno priradiť aj občanov prepustených z výkonu trestu odňatia slobody a ústavu na výkon väzby, dlhodobo nezamestnaných občanov a občanov spoločensky neprispôsobivých (občania so sociálne patologickým správaním).

Skupinu občanov v hmotnej núdzi tvoria najmä dlhodobo nezamestnaní ľudia s obmedzenými finančnými príjmami a ľudia, ktorí vzhľadom k finančnej situácii prišli o bývanie, alebo prestali platiť nájomné a stali sa neplatičmi. Zo strany občanov bez prístrešia zatiaľ neboli požiadavky na vybudovanie a prevádzkovanie nocľahárne.

V Gabčíkove podľa odhadu je 90 bezdomovcov, ktorí si zatiaľ samostatne vyriešili bývanie, iba nepatrná časť požiadala o zabezpečenie ubytovania, ktorým bolo zabezpečené bývanie v bytoch nižšieho štandardu.

Hlavný problém cieľovej skupiny je nárast sociálno-patologických javov, nedostatočná životná úroveň občanov a nedostatočná miera angažovanosti a aktivizácie cieľovej skupiny pri riešení svojich problémov.

Svojím zložením ide o najrôznorodějšíu sociálnu skupinu, preto aj potreby, prístupy, formy a nástroje sociálnej pomoci vo vzťahu k tejto sociálnej skupine sú veľmi rôznorodé.

Podľa zákona o **pohrebníctve** je samospráva povinná v prípadoch, ak na jej území došlo k úmrtiu, zabezpečiť pochovanie nebohých, ak nikto nezabezpečil pohreb alebo ak sa nezistila totožnosť mŕtveho.

Slovenský Červený kríž je jediná, vládou Slovenskej republiky dňa 8.12.1992 uznaná národná spoločnosť Červeného kríža, pôsobiaca na celom území Slovenskej republiky podľa Ženevských dohôd, ich dodatkových protokolov a zákona č. 460/2007 Z. z.

Ako pomocná organizácia orgánov verejnej správy pôsobí v humanitárnej oblasti, plní úlohy ustanovené medzinárodnými zmluvami a týmto zákonom. Vykonáva činnosť:

- výučba prvej pomoci pre podniky a závody
- výdajňa materiálnej pomoci
- humanitný sklad, požičovňa zdravotníckych a kompenzačných pomôcok
- pravidelná osvetová činnosť (prednášky a besedy) v oblasti verejného zdravia
- nábor a morálne oceňovanie bezpríspevkových darcov krvi
- vzdelávacie kurzy – kurzy opatrovania, kurzy prvej pomoci
- súťaž družstva mladých zdravotníkov

Počet ich členov v okrese Dunajská Streda prevyšuje 5.000 osôb. Slovenský Červený kríž prostredníctvom miestnej organizácie (Predseda – Ladislav Máteľ, počet členov 150 osôb), ktorá v meste pôsobí už viac ako 50 rokov. V spolupráci s mestom Gabčíkovo, každý rok v januári usporiadajú „Deň zdravia“ v rámci ktorého zabezpečia:

- dobrovoľné darovanie krvi
- meranie krvného tlaku a hladiny cukru v krvi
- prednášky na témy: bezpečnosť v cestnej premávke, poskytovanie prvej pomoci, ukážka používania defibrilátora.

2.2.4 Občan so zdravotným postihnutím

Do skupiny osôb so zdravotným postihnutím zahrňame najmä: osoby s telesným, mentálnym, s duševným, so zmyslovým postihnutím (zrakovým, sluchovým postihnutím) a osoby s kombinovaným postihnutím. Občania so zdravotným postihnutím sú vystavení možnému riziku sociálneho vylúčenia zo života miestnej komunity.

Skupina občanov, ktorej sociálne problémy vznikajú ako následok ich zdravotného postihnutia, ktoré sú buď vrodené alebo získané úrazom, či chorobou počas ontogenézy majú rozdielne dopady na sociálne následky postihnutia a tým aj na špecifické potreby a formy pomoci spoločnosti pri ich uspokojovaní. Mimo oblasť sociálnych služieb je najdôležitejším právnym predpisom v novej legislatíve podpora sociálneho začlenenia fyzických osôb s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti.

Cieľom poskytovania sociálnej služby je prevencia vzniku, riešenie alebo zmiernenie nepriaznivej životnej situácie osôb, podpora schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a prevencia sociálneho vylúčenia.

Hlavný problém cieľovej skupiny: Nedostatočná miera napĺňania základných potrieb (schopnosti viesť samostatný život) a integrácie fyzických osôb so zdravotným postihnutím.

V Gabčíkove žije veľa zdravotne postihnutých občanov s rôznym druhom a rozsahom postihu. V meste sa kladie dôraz na zabezpečenie bezbariérovosti a čoraz viac neregulovaných objektov a obchodov zabezpečí bezbarierový prístup. Zo sociálneho hľadiska sa hodnotí kladne, že v meste je zdravotné stredisko a 2 lekárne. Je aj sídlom stanice záchrannej zdravotnej služby. V zariadení pre seniorov je k dispozícii defibrilátor, ktorý slúži aj na prípadnú potrebu verejnosti.

Ambulancia všeobecného lekára	4 ambulancie
Detský lekár	1 ambulancia
Zubný lekár	4 ambulancia
Zubný technik	2 pracoviská
Dentálny laborant	1 pracovisko
Gynekológ	1 ambulancia
Rehabilitačný lekár	1 ambulancia
Lekáreň	2
Očná optika	1

Prehľad poskytovateľov sociálnych služieb

Poskytovateľ	Druh sociálnej služby	Forma sociálnej služby	Cieľová skupina	Kapacita
Mesto Gabčíkovo	<i>Sociálna služba na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu zlého zdravotného stavu alebo dovŕšenia dôchodkového veku</i>	<i>Domáca opatrovateľská služba</i>	<i>Fyzické osoby s ťažkým zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom</i>	-
	<i>Podporné služby</i>	<i>Zabezpečenie sociálnej služby stravovania</i>	<i>Seniori</i>	15-20
		<i>Poskytovanie sociálnej služby</i>	<i>Osoby v hmotnej núdzi</i>	-
Domov sociálnych služieb	<i>Zariadenie pre seniorov – Športová ul. 568/14</i>	<i>Poskytuje služby pobytovou formou celoročne</i>	<i>Seniori</i>	100
Pro Bono	<i>Domáca opatrovateľská služba</i>		<i>Seniori a občania so zdravotným postihnutím</i>	-
Materské centrum „Gólyahír polgári társulás“	<i>Materské centrum</i>	<i>Voľnočasové aktivity, poradenstvo, podporná skupina rodičov a detí</i>	<i>Rodiny s deťmi</i>	-

2.3 Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb

SWOT analýza

Obyvatelia, rodiny a mládež

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">• Pestrá štruktúra škôl a ich aktivity• Prítomnosť sociálnych zariadení a služieb• Prítomnosť zdravotníckych zariadení a služieb• Široká ponuka voľnočasových aktivít pre deti a mládež• Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva• Prítomnosť materských centier	<ul style="list-style-type: none">• Vysoká úmrtnosť obyvateľstva• Zlý zdravotný stav obyvateľstva• Nedostatok finančných prostriedkov na podporu kultúry, športu, školstva, sociálnu oblasť a zdravotníctvo• Zastaranosť a nedostatočná vybavenosť sociálnych, kultúrnych a športových zariadení• Technický stav budovy
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none">• Možnosť využiť financovanie projektov z EÚ a štátneho rozpočtu• Záujem mesta rozširovať ponuku sociálnych služieb pre mladú generáciu• Skvalitňovanie školského vzdelávania v meste – optimalizácia siete materských a základných škôl• Spolupráca s centrami, organizáciami a zariadeniami v okolí mesta, ktoré poskytujú služby pre rodiny s deťmi• Prehľbovanie partnerskej spolupráce všetkých subjektov štátnej správy, samosprávy a neziskových organizácií zainteresovaných do aktivít v oblasti sociálnych služieb• Využívanie podporných programov pre zlepšovanie životných podmienok mladých rodín• Zlepšenie štandardu školských, sociálnych a zdravotníckych zariadení – rekonštrukcia týchto zariadení	<ul style="list-style-type: none">• Znižovanie podielu predproduktívneho obyvateľstva na celkovom počte obyvateľov• Výrazný pokles pôrodnosti, postupné starnutie obyvateľov• Zatváranie školských, sociálnych a zdravotníckych zariadení• Pasívne zotrvávanie nezamestnaných v sociálnej sieti• Prehľbovanie sociálnych rozdielov obyvateľstva• Nedostatok pracovných príležitostí pre mladých• Dôchodcovia pracujúci vedľa dôchodku

Seniori

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">• Vysoký dopyt po poskytovaní sociálnych služieb• Možnosť stravovania sa pre seniorov• Poskytovanie opatrovateľskej služby s dostatočnou kapacitou• Prítomnosť zariadenia pre seniorov• Poskytovanie sociálnej starostlivosti mestom (kluby dôchodcov, opatrovateľská služba)• Denný stacionár• Vysoká angažovanosť mesta o spoluprácu s ďalšími mestami v riešení spoločných problémov	<ul style="list-style-type: none">• Výrazné starnutie obyvateľstva• Chýbajú služby 24 hod. opatrovateľskej starostlivosti• Vysoký podiel pobytových sociálnych služieb v porovnaní s terénnymi službami• Nedostatočne rozvinuté sociálne služby na komunitnej úrovni• Zlý zdravotný stav obyvateľstva
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none">• Podpora modernizácie, inovácie a integrácie sociálnych služieb z EÚ• Možnosť využiť financovanie projektov z EÚ a štátneho rozpočtu• Zapájanie širšie okruhu seniorov do voľnočasových aktivít• Záujem mesta rozširovať služby pre seniorov	<ul style="list-style-type: none">• Rast ekonomického zaťaženia obyvateľov mesta• Rapídne zvýšenie počtu seniorov a následná nedostatočnosť kapacít poskytovaných služieb• Výrazný pokles pôrodnosti, postupné starnutie obyvateľov• Izolácia starších na základe nedostatočnej informovanosti o ich možnostiach• Pretrvávajúci nedostatok finančných zdrojov na poskytovanie a zabezpečovanie sociálnych služieb

Osoby ohrozené sociálnym vylúčením

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">• Možnosť využiť financovanie projektov z EÚ a štátneho rozpočtu• Sociálne poradenstvo pre obyvateľov• Vyšší počet osôb s dokončeným vysokoškolským vzdelaním v porovnaní so SR• Záujem väčšiny nezamestnaných nájsť si prácu• Dostatok pracovnej sily• Potenciál nových zdrojov zamestnanosti v sektore služieb a priemyslu• Vysoká aktivita spolkov, zborov, súborov, záujmových združení a organizácií formujúcich kultúrny život	<ul style="list-style-type: none">• Nedostatok pracovných príležitostí pre nekvalifikované pracovné sily• Nárast počtu sociálne ohrozeného obyvateľstva• Nízka úroveň priemernej mzdy

Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none">• Podpora zamestnanosti a efektívne informovanie občanov o voľných pracovných miestach• Zlepšenie motivácie pre zamestnanosť marginalizovaných skupín• Vytváranie spoločných nástrojov politiky zamestnanosti na regionálnej úrovni v spolupráci s aktérmi trhu práce v Maďarsku• Finančné prostriedky štátu na rekvalifikáciu nezamestnaných• Rozvoj informačných technológií – lepší prístup k informáciám (poradenstvo, vzdelanie, zamestnanie)• Účasť v projektoch - ÚPSVaR	<ul style="list-style-type: none">• Rast nezamestnanosti a prehľbovanie problémov trhu práce• Pasívne zotrvávanie nezamestnaných v sociálnej sieti• Ďalší rast marginalizácie vytlačanie čoraz väčšieho počtu ľudí z trhu práce a prehĺbenie sociálneho vylúčenia• Prehľbovanie sociálnych rozdielov obyvateľstva• Možný nárast kriminality

Občan so zdravotným postihnutím

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">• Poradenstvo• Evidencia ťažko zdravotne postihnutých• Dotácie mesta na činnosť organizácií združujúcich občanov s ťažko zdravotným postihnutím	<ul style="list-style-type: none">• Nedostatočná bezbariérová dostupnosť niektorých verejných priestranstiev a budov• Nedostatočná orientácia mesta na služby imobilným osobám s ostatnými postihnutiami• Neprepojenosť vzdelávacích inštitúcií s trhom práce - občania so zdravotným postihnutím majú nízku šancu zamestnať sa• nedostatočná variabilita sociálnych služieb občanov so ZP, ktoré by mu pomohli zvládnuť náročné životné situácie vo všetkých obdobiach života od narodenia po starobu – chýbajú služby včasnej intervencie, špecializovaného sociálneho poradenstva pre rodiny s dieťaťom so ZP, prepravná služba, služby podporovaného zamestnávania

Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none">• možnosť využiť financovanie projektov z EÚ a štátneho rozpočtu• Zámery mesta rozširovať bezbariérový prístup vo verejných budovách a priestranstvách• zavedenie evidencie ŤZP obyvateľov podľa veku a typu postihnutia a následné prispôsobenie zámerov mesta podľa výsledkov zistení• Účasť v projektoch - ÚPSVaR	<ul style="list-style-type: none">• pocit sociálneho vylúčenia a izolácie ŤZP osôb z dôvodu nedostatočnej pozornosti mesta• Finančná náročnosť súvisiaca s poskytovaním služieb• Zvyšovanie počtu ŤZP s nárastom poproduktívneho obyvateľstva

3. Stratégia rozvoja - určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb

3.1 Vízia

Vízia je súhrnom predstáv o želanej situácii, konečnom stave, ktorý má byť samosprávou dosiahnutý na konci plánovacieho obdobia v roku 2023. Vízia pre oblasť poskytovania sociálnych služieb mesta Gabčíkovo bola sformulovaná na základe identifikovania silných a slabých stránok, hrozieb a príležitostí (SWOT analýzy).

Víziou sociálneho programu je urobiť z mesta Gabčíkovo:

- Unikátne a jedinečné miesto pre bývanie a kvalitný a bezpečný život gabčíkovčanov, s kvalitnými službami v oblasti vzdelávania, zdravotníctva, sociálnych a komunitných službách, ako aj chránené pred vplyvmi mimoriadnych udalostí.
- Empatické mesto reagujúce na potreby jeho obyvateľov, najmä tých, ktorí sú najviac zraniteľní – deti, starí, chorí, sociálne vylúčení, či sociálnym vylúčením ohrození obyvatelia mesta.

Vízia mesta bude naplnená realizáciou Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Gabčíkovo na roky 2018 – 2023. Mestský úrad bude rozvoj oblasti poskytovania sociálnych služieb pravidelne monitorovať, vyhodnocovať a komunitný plán aspoň raz ročne aktualizovať, a to opätovne aj v interakcii s ostatnými partnermi, ktorých sa komunitné plánovanie týka. Takýmto spôsobom bude komunitný plán nepretržite odrážať aktuálne potreby obyvateľov a situáciu v oblasti poskytovania sociálnych služieb na jednej strane a aktuálne možnosti a zámery mesta na druhej strane.

3.1 Stratégia rozvoja

S cieľom dosiahnuť vytýčenú víziu navrhlo mesto Gabčíkovo stratégiu rozvoja sociálnych služieb.

Stratégia rozvoja by nemala byť príliš ambiciózna, ale mala by zohľadňovať súčasné podmienky na jednej strane a reálne dostupné možnosti mesta na druhej strane. Iba stanovením racionálnych cieľov môže samospráva dosiahnuť skutočný rozvoj, naopak, vymenovaním dlhého zoznamu nereálnych opatrení iba podporí frustráciu z neschopnosti zmeniť súčasný stav k lepšiemu.

Strategický cieľ v sociálnej oblasti je: kvalitné sociálne služby zabezpečujúce spokojnosť medzi obyvateľmi i návštevníkmi mesta. Zvyšovať kvalitu ľudských zdrojov, podporovať skvalitňovanie občianskej vybavenosti a zabezpečovať pre obyvateľov dôstojné podmienky spoločenského vyžitia.

Na obdobie rokov 2018 – 2023 si mesto vytýčilo cieľ **zvýšiť dostupnosť a kvalitu sociálnych a komunitných služieb**, pričom na dosiahnutie tohto cieľa si vytýčilo nasledujúce zámery:

Cieľ	Zámer, aktivita
Zvýšenie dostupnosti a skvalitnenie sociálnych a komunitných služieb	1. Zriadenie nových sociálnych služieb
	2. Zabezpečenie udržateľnosti terénnej sociálnej práce
	3. Rozšírenie komunitných činností
	4. Sieťovanie a skvalitňovanie spolupráce medzi samosprávou a subjektmi (verejnými a neverejnými poskytovateľmi sociálnych a komunitných služieb a vzdelávacími inštitúciami
	5. Zvyšovanie odbornosti pracovníkov v sociálnych a komunitných službách
	6. Rozvoj dobrovoľníctva v sociálnych službách
	7. Príprava a realizácia projektu „Bezbariérové mesto Gabčíkovo“
	8. Zvyšovanie informovanosti a marketing v oblasti poskytovania sociálnych a komunitných služieb
	9. Zaradenie detských jasí do sociálnych služieb a prispôbenie ich činností v súlade s novým zákonom o sociálnych službách
	10. Predškolské zariadenie – rekonštrukcia objektu

1. Zriadenie nových sociálnych služieb

Realizátor	Mesto Gabčíkovo	
Začatie a ukončenie projektu	2018 - 2023	
Cieľ projektu	Zvýšenie dostupnosti a skvalitnenie sociálnych a komunitných služieb	
Užívatelia	Obyvatelia mesta Gabčíkovo	
Stav	Vzhľadom na očakávaný demografický vývoj vznikne v najbližších rokoch s veľkou pravdepodobnosťou tiež požiadavka na posilnenie/zriadenie nových denných centier a poskytovanie sociálno-právneho poradenstva.	
Výstupy	Zriadené nové sociálne služby (prepravná služba, posilnenie/zriadenie nových denných centier, poradenstvo)	
Riziká	Nedostupnosť vhodných priestorov na zriadenie nových sociálnych služieb, nedostatok kvalifikovaného personálu, nízka informovanosť obyvateľov o zriadených sociálnych službách.	
Financovanie projektu		
Druh výdavku	Termín	Náklady spolu
Realizácia projektu	2018 - 2023	Rozpočet

2. Zabezpečenie udržateľnosti terénnej sociálnej práce

Realizátor	Mesto Gabčíkovo	
Začatie a ukončenie projektu	2018 - 2023	
Cieľ projektu	Zvýšenie dostupnosti a skvalitnenie sociálnych a komunitných služieb	
Užívatelia	Obyvatelia mesta Gabčíkovo	
Stav	Terénna sociálna práca funguje vďaka projektom. Práca sa orientuje najmä na nezamestnanú komunitu.	
Výstupy	Sociálne začleňovanie a prevencia sociálneho vylúčenia, zmiernenie nerovnosti (nerovného prístupu k vzdelaniu, bývaniu, sociálnej ochrane, zdravotnej starostlivosti a zamestnaniu),	
Riziká	Dočasný účinok terénnej sociálnej práce, bezpečnosť sociálnych pracovníkov	
Financovanie projektu		
Druh výdavku	Termín	Náklady spolu
Realizácia projektu	2018 - 2023	Rozpočet

3. Rozšírenie komunitných činností

Realizátor	Mesto Gabčíkovo	
Začatie a ukončenie projektu	2018 - 2023	
Cieľ projektu	Zvýšenie dostupnosti a skvalitnenie sociálnych a komunitných služieb	
Užívatelia	Obyvatelia mesta Gabčíkovo	
Stav	Poskytovanie charitatívnych služieb pre bezdomovcov v spolupráci s organizáciami	
Výstupy	Rozšírené komunitné činnosti: rozšírenie komunitnej práce aj s inými skupinami – seniori, zdravotne ťažko postihnutí, osamelé matky s deťmi a pod.	
Riziká	Nezáujem cieľovej skupiny o komunitnú činnosť, nedostatočná informovanosť verejnosti o komunitnej činnosti	
Financovanie projektu		
Druh výdavku	Termín	Náklady spolu
Realizácia projektu	2018 - 2023	Rozpočet

4. Sieťovanie a skvalitňovanie spolupráce medzi samosprávou a subjektmi (verejnými a neverejnými poskytovateľmi sociálnych a komunitných služieb a vzdelávacími inštitúciami

Realizátor	Mesto Gabčíkovo	
Začatie a ukončenie projektu	2018 - 2023	
Cieľ projektu	Zvýšenie dostupnosti a skvalitnenie sociálnych a komunitných služieb	
Užívatelia	Obyvatelia mesta Gabčíkovo	
Stav	Nedostatočné prepojenie a spolupráca medzi samosprávou a verejnými a neverejnými poskytovateľmi sociálnych a komunitných služieb a vzdelávacími inštitúciami, priestor pre rast kvality sociálnych a komunitných služieb.	
Výstupy	Spolupráca medzi samosprávou a verejnými a neverejnými	

	poskytovateľmi sociálnych a komunitných služieb a vzdelávacími inštitúciami. Zapojené občianske združenia, dobrovoľníctvo, cirkev.	
Riziká	Nezáujem o spoluprácu zo strany verejných a neverejných poskytovateľov a vzdelávacích inštitúcií.	
Financovanie projektu		
Druh výdavku	Termín	Náklady spolu
Realizácia projektu	2018 - 2023	Rozpočet

5. Zvyšovanie odbornosti pracovníkov v sociálnych a komunitných službách

Realizátor	Mesto Gabčíkovo	
Začatie a ukončenie projektu	2018 - 2023	
Cieľ projektu	Zvýšenie dostupnosti a skvalitnenie sociálnych a komunitných služieb prostredníctvom školení, seminárov, prijímania do zamestnania zamestnancov, ktorí spĺňajú požadované kvalifikačné predpoklady a prax	
Užívatelia	Obyvatelia mesta Gabčíkovo	
Stav	Potreba uplatňovania nových a inovatívnych prístupov, postupov a metód v oblasti poskytovania sociálnych a komunitných služieb	
Výstupy	Zvýšená odbornosť pracovníkov	
Riziká	Nezáujem alebo nemožnosť pracovníkov zúčastňovať sa na vzdelávacích aktivitách, kvalita poskytovateľa vzdelávacích aktivít.	
Financovanie projektu		
Druh výdavku	Termín	Náklady spolu
Realizácia projektu	2018 - 2023	Rozpočet

6. Rozvoj dobrovoľníctva v sociálnych službách

Realizátor	Mesto Gabčíkovo	
Začatie a ukončenie projektu	2018 - 2023	
Cieľ projektu	Zvýšenie dostupnosti a skvalitnenie sociálnych a komunitných služieb	
Užívatelia	Obyvatelia mesta Gabčíkovo	
Stav	Dobrovoľníctvo ako potenciálna účinná forma zvyšovania kvality a dostupnosti sociálnych a komunitných služieb	
Výstupy	Fungujúce dobrovoľníctvo: zmapovanie osôb, ktorý majú záujem o dobrovoľníctvo, usmernenie dobrovoľníckej činnosti podľa potrieb a druhu sociálnych činností.	
Riziká	Uprednostňovanie dlhodobo nezamestnaných uchádzačov o zamestnanie so základným vzdelaním alebo uchádzačov o zamestnanie vo veku 50 a viac rokov	
Financovanie projektu		
Druh výdavku	Termín	Náklady spolu
Realizácia projektu	2018 - 2023	Rozpočet

7. Príprava a realizácia projektu „Bezbariérové mesto Gabčíkovo“

Realizátor	Mesto Gabčíkovo	
Začatie a ukončenie projektu	2018 - 2023	
Cieľ projektu	Zvýšenie dostupnosti a skvalitnenie sociálnych a komunitných služieb	
Užívatelia	Obyvatelia mesta Gabčíkovo	
Stav	Bezbariérový vstup je vybudovaný niektorých budovách	
Výstupy	Bezbariérové územie mesta a budov mesta, zvýšená bezpečnosť pohybu v meste, uľahčenie pohybu osôb s pohybovými ťažkosťami	
Riziká	Nedostatok finančných prostriedkov, kvalita dodávateľa stavebných prác, kvalita materiálu	
Financovanie projektu		
Druh výdavku	Termín	Náklady spolu
Realizácia projektu	2018 - 2023	Rozpočet

8. Zvyšovanie informovanosti a marketing v oblasti poskytovania sociálnych a komunitných služieb

Realizátor	Mesto Gabčíkovo	
Začatie a ukončenie projektu	2018 - 2023	
Cieľ projektu	Zvýšenie dostupnosti a skvalitnenie sociálnych a komunitných služieb	
Užívatelia	Obyvatelia mesta Gabčíkovo	
Stav	Nedostatočné povedomie verejnosti o poskytovaných sociálnych a komunitných službách	
Výstupy	Informačné kampane a stretnutia s obyvateľmi, oznamy na webovej stránke a na úradnej tabuli, letáky do domácností obyvateľov mesta, informovanie prostredníctvom rozhlasu, tlače	
Riziká	Pokrytie iba určitých cieľových skupín	
Financovanie projektu		
Druh výdavku	Termín	Náklady spolu
Realizácia projektu	2018 - 2023	Rozpočet

9. Zaradenie detských jasí do sociálnych služieb a prispôbenie ich činností v súlade s novým zákonom o sociálnych službách

Realizátor	Mesto Gabčíkovo	
Začatie a ukončenie projektu	2018	
Cieľ projektu	Zvýšenie dostupnosti a skvalitnenie sociálnych a komunitných služieb. Adaptácia detských jasí na novelu zákona o sociálnych službách. Zvýšenie kvality a dostupnosti predprimárneho vzdelávania. Zvýšenie odbornosti personálu. Vybudovanie bezbariérového prístupu do detských jasí.	
Užívatelia	Obyvatelia mesta Gabčíkovo	
Stav	Fungovanie detských jasí nie je sociálnou službou v zmysle zákona o sociálnych službách.	
Výstupy	Zariadenie starostlivosti pre deti do 3 rokov veku dieťaťa	

Riziká	Splnenie podmienok v zmysle novely zákona o sociálnych službách v stanovenom termíne	
Financovanie projektu		
Druh výdavku	Termín	Náklady spolu
Realizácia projektu	2018	Rozpočet

10. Predškolské zariadenie – rekonštrukcia objektu

Realizátor	Mesto Gabčíkovo	
Začatie a ukončenie projektu	2018 - 2019	
Cieľ projektu	Rekonštrukciou budovy sa rozšíria kapacity materskej školy a zlepši sa prístup ľudí zo sociálne znevýhodneného prostredia k sociálnej infraštruktúre.	
Užívatelia	Deti od 3 do 7 rokov	
Stav	Mesto Gabčíkovo plánuje rozšírenie poskytovania sociálnych služieb. Predpokladom je dokončenie rekonštrukcie objektu - Materská škola (Cintorínska 4, Komenského 1113)	
Výstupy	Zariadenie starostlivosti pre deti od 3 do 7 rokov veku dieťaťa.	
Riziká	Nedostatok finančných prostriedkov, kvalita dodávateľa.	
Financovanie projektu		
Druh výdavku	Termín	Náklady spolu
Realizácia projektu	2018 - 2023	Rozpočet

Uvedené ciele a priority bude možné dosiahnuť iba medzisektorovou spolupracou. Kľúčovou otázkou je však dostupnosť finančných prostriedkov na realizáciu uvedených cieľov a priorít. Možnosťami financovania výstavby a prevádzky jednotlivých zariadení poskytujúcich sociálne služby sú štrukturálne fondy EÚ, dotácie z VÚC Trnava, z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny, z Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja, rozpočet mesta, sponzorské dary, príspevky od budúcich obyvateľov zariadení.

Cieľom komunitného plánu je vytvoriť podmienky pre skvalitnenie spoločenského života v meste. Nakoľko finančné možnosti mesta v súčasnom programovom rozpočte sú ohraničené, je potrebné túto požiadavku zahrnúť do programového rozpočtu na roky 2018 – 2023. Určite nie je v možnostiach mesta realizovať tieto ciele len z vlastných zdrojov, preto musí byť vypracovaný projekt s využitím viaczdrojového financovania.

4. Záver

Sociálna služba je činnosť poskytovaná osobám v nepriaznivej sociálnej situácii, podpora pri sociálnom začleňovaní a pri ochrane pred sociálnym vylúčením s cieľom umožniť im zapojenie do bežného života v spoločnosti.

Aj keď žijeme v turbulentnom, rýchlo sa meniacom prostredí, predstavuje komunitný plán významný oporný bod v procese plánovania sociálnych služieb, ktoré je nevyhnutné pre efektívnu organizáciu a zabezpečenie širokej škály činností umožňujúcich dosiahnuť lepšiu kvalitu, širšie portfólio a vyššiu adresnosť sociálnych služieb.

Cieľom komunitného plánu nie je vymenovať rad opatrení, ktoré by samospráva chcela, avšak nemôže uskutočniť, ale stanoviť reálne zámery, ktoré má mesto možnosť zrealizovať počas aktuálneho plánovacieho obdobia.

Komunitný plán je zostavovaný ako otvorený dokument, ktorý je možné priebežne aktualizovať, vďaka čomu operatívne reaguje na nové výzvy a poskytuje k nim hneď aj príslušné riešenia. Vzhľadom na uvedené je potrebné komunitné plánovanie nielen realizovať, ale jeho plnenie aj monitorovať, priebežne vyhodnocovať a korigovať.

Dokument bol spracovaný v súlade so zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov ako aj v súlade s inými legislatívnymi normami a strategickými dokumentmi.

Je na samospráve, ako zabezpečí svoje poslanie vytvoriť pre občanov miesto pre dôstojný a plnohodnotný život.

Komunitný plán sociálnych služieb sa bude priebežne vyhodnocovať a prispôbovať meniacim sa podmienkam, ktoré budú vyplývať z legislatívnych zmien, materiálneho finančného zabezpečenia a pod.

Na tomto Komunitnom pláne sociálnych služieb mesta Gabčíkovo sa uznieslo Mestské zastupiteľstvo v Gabčíkove dňa **25.04.2018** na svojom riadnom zasadnutí a prijalo k nemu uznesenie č.**23/2MZ/2018** .

Tento Komunitný plán sociálnych služieb mesta Gabčíkovo nadobúda účinnosť dňom **01.07.2018** .

*PhDr. Iván Fenes LL.M, MBA
primátor mesta Gabčíkovo*